

14. PROCES PROMĚNY

Nutná proměna člověka v nebešťana je proces a celoživotní program. Kdyby Bible sama tento proces nepopisovala, nemělo by smysl něco takového tvrdit. A kdyby mne Pán sám něčím takovým neprovázel, bylo by to ode mne jen plané teoretizování.

Pán mne už před více než 20-ti lety začal vyučovat skrze 2. Petrovu epištolu (2.Pt1: 5-11). Tato pasáž z Písma má podobu přímo technického návodu a popisuje proces jednotlivých kroků, které mají přesným způsobem na sebe navazovat.

Proto také vynaložte všecku snahu na to, abyste ke své víře připojili ctnost, k ctnosti poznání k poznání zdrženlivost, ke zdrženlivosti trpělivost, k trpělivosti zbožnost, ke zbožnosti bratrskou náklonnost a k bratrské náklonnosti lásku. Máte-li tyto vlastnosti a rozhojňují-li se ve vás nezůstanete v poznání našeho Pána Ježíše Krista nečinní a bez ovoce. Komu však scházejí je slepý, krátkozraký a zapoměl na to, že byl očištěn od svých starých hříchů. Proto se, bratří, tím více snažte upevňovat své povolání a vyvolení. Budete-li to činit, nikdy neklopýtnete. Tak se vám široce otevře přístup do věčného království našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista.

2.Pt.1:5-11

Jednotlivé uvedené vlastnosti si jistě nemáme osvojovat chronologicky v tomto přesném pořadí, to bychom se pak k Lásce, která je až na konci celého seznamu, nemuseli dostat za celý život. Seznam v Petrově dopise vyjadřuje narůstající duchovní náročnost měřeno mírou Kristovy plnosti. Z toho plyne, že např. Bratrská náklonnost je duchovně náročnější než naše osobní Zbožnost a že každou následující vlastnost mohu zvládnout a osvojit si jen do té míry, do jaké jsem zvládl tu předcházející. Mám-li např. Trpělivost jen asi tak na 30 – 40% toho, co bych podle představ Ducha svatého měl v té chvíli mít, nemohu si myslet, že mohu kdovíjak vynikat ve Zbožnosti. Nemohu ji mít větší než také jen tak asi na 30 – 40%.

V Písmu je více takových seznamů, ale žádný z nich si nenárokuje takový přesný postup, co přesně k čemu máme připojovat, jako tento Petrův seznam. Tím se 2Pt1:5-7 stává ne jen důmyslným popisem, ale i dokonalým technickým návodem právě k tomu procesu proměny, který popisuji v předcházejících kapitolách. Všechny ty věci máme přidávat ke své víře, tedy až po té, co jsme uvěřili a vyznali Ježíše svým Pánem a tak přijali smluvním způsobem jistotu spasení. Tedy tyto vlastnosti si už neosvojujeme kvůli spasení, to bychom se rázem dostali znovu pod zákon a na celý seznam bychom hleděli zase jen zvenčí jako náboženští lidé na Desatero. Takový pohled vyvolává jen stres a obavy.

Předpokladem k této proměně je počáteční očištění od starých hříchů a motivem láska k Ježíši Kristu, touha být jako on, chtít být spolu s ním tam, kde je on, ale i vděčnost za to, že nám svým vítězstvím na kříži tuto proměnu umožnil nastoupit. Jak říká sám Petr:

„Komu tyto vlastnosti scházejí, zapoměl, že byl očištěn od svých starých hříchů.“

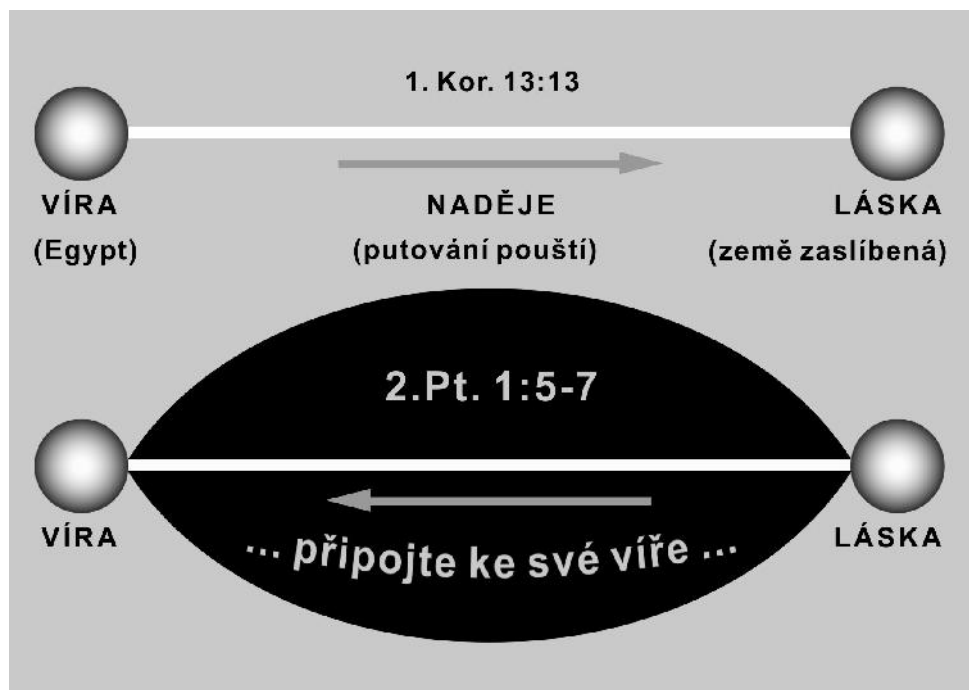
Od chvíle, kdy jsem uvěřil mne Pán začal vyučovat, ale i vychovávat právě skrze tuto Petrovu epištolu a to ještě dříve, než jsem si to uvědomil. Tento proces trvá dodnes.

VÍRA – CTNOST – POZNÁNÍ – ZDRŽENLIVOST – TRPĚLIVOST ZBOŽNOST – BRATRSKÁ NÁKLONNOST – LÁSKA

Na celém seznamu mne na první pohled zaujal jeho počátek a konec – VÍRA a LÁSKA. Jsou to vlastně ty nejabstraktnější duchovní atributy, které se nejhůře popisují. Jsou to ty nejzákladnější srdeční záležitosti křesťanství vůbec. Láska a Víra jsou spolu v samotném ohnisku (jádru) působení Ducha svatého. Ihned se mi vybavil jiný verš z Písma, který dává oba tyto atributy do dalších souvislostí.

A tak zůstává víra, naděje a láska, ale největší z té trojice je láska. 1.Kor. 13:13

Také v tomto Pavlově miniseznamu je ukryta podobná procesualita duchovního růstu, neboť i tato trojice je uvedena ve stejném pořadí. Naděje, která propojuje Víru a Lásku vždy evokuje nějaký vektor, čili nějaký směr, očekávání, proces nebo cestu. Láska je opět na konci této cesty jako nejvyšší meta a cíl tohoto směřování. 2Pt1:5-7 také kopíruje základní schema putování pouští ze Starého zákona. Vírou vycházíme z Egypta, čili ze starého způsobu života, nadějí putujeme pouští a směřujeme do zaslíbené země, která je v Písmu symbolickým předobrazem vstupu do nebeského království.

Hospodin na poušti proměňoval mentalitu celého izraelského národa. Z reptajících otroků a vzbouřenců stvořil národ udatných bohatýrů víry semknutých v jediný celek. Osobní zbožnost izraelitů při vstupu do zaslíbené země nehrála rozhodující roli, stačila morální poslušnost a něco jako vlastenecká uvědomělost. Pro naší proměnu do života v Kristově identitě by to však nestačilo. Bez spolupráce s Duchem svatým bychom se vlastně vůbec nehnuli z místa. Duch Kristův nám ve své lásce vychází vstříc a provází naši cestu už od samotného vyjití z Egypta a dodává naději během celého putování pouští.

A naděje neklame, neboť Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého, který nám byl dán. Řím. 5:5

Boží lásku tedy máme již ve svém srdci hned od začátku, jakmile jsme uvěřili a prohlásili Ježíše Krista svým Pánem. Dostali jsme tak dar Ducha svatého a byli znovuzrozeni.

Co tedy má na mysli Petr, když říká, že nakonec máme ke své Víře připojit Lásku?

Je to proto abychom jí neměli jenom ve svém srdci, ale i ve svých ústech a vůbec aby zářila z celé naší bytosti v každém ohledu a v každé situaci. Jak ale může zářit, když jsme pořád ještě např. netrpěliví nebo vznětliví? To je zajisté to nejnáročnější, vlastním životem trvale prokazovat ve svém okolí všeobjímající a nenárokující lásku (agapé) a milovat dokonce i své nepřátele tak jako Kristus. Proto je třeba podstupovat tuto vnitřní proměnu v plynulém procesu od těch nejpřirozenějších věcí až po ty duchovně nejnáročnější, kterých již bez přímého zásahu Kristova Ducha nelze dosáhnout.

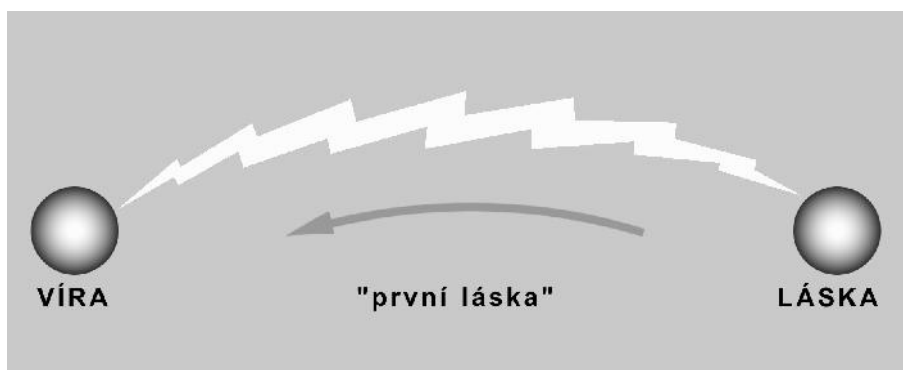
Celá sestava jednotlivých atributů v 2Pt 1:5-7 je vlastně jakýmsi důmyslným galvanickým článkem nabytým mocnou duchovní silou a ten má jediný úkol – udržovat trvalé napětí mezi dvěma póly. Jeden je v srdci a druhý v ústech na povrchu těla.

Těmi nejnabitějšími nukleony (atomovými jádry) jsou oba póly – VÍRA a LÁSKA.

Intuitivně jsem zvolil pro všechna grafická vyjádření celé sestavy mandlovitý tvar, který zdůrazňuje oba póly a zároveň jako pevný krunýř upevňuje i chrání jejich trvalé propojení. Mandlovitý tvar může také evokovat motýlí kuklu, ve které housenka bez přerušení života prochází svou proměnou. Potom je Víra jako výchozí bod v celé sestavě tou housenkou, která také „věří“ tomu, že je pro ni dobré, aby s ní Bůh tu proměnu udělal a LÁSKA pak představuje závěrečný motýlí svatební rej.

První láska

Na úplném začátku hned po obrácení a vyznání Víry jsem několik týdnů zakoušel mocným způsobem tzv. „první lásku“. Nový zákon sice tento úkaz blíže nepopisuje (snad jen zmínka ve Zj 2:4) a také ho neprožívají všichni, ale je dost podobných svědectví, kdy Bůh dává lidem hned po obrácení prožít stav velké milosti, přinášející mocné emoce jako při stavu zamilovanosti. Pán tak potvrzuje svým Duchem: Řím. 5:5 - „Boží láska je vylita do našich srdcí...“. I já jsem zakoušel silné emoce „zamilovanosti do Krista“ a velké lásky ke svému okolí po dobu asi dvou měsíců. Celý ten čas jsem neměl žádné problémy ani se sebou, ani se svým okolím, připadal jsem si jako opravdu znovuzrozený, prožíval jsem lásku a soucit se všemi, které jsem potkával, ale vůbec jsem netušil, že to není má vlastní věc. Šlo o velký Boží dar a svým způsobem o mocný nadpřirozený zázrak, ve kterém nám Pán v jakémsi nezaslouženém, bezplatném překlenovacím úvěru dává na čas zakusit jako závdavek nebeských věcí všeobjímající lásku „agapé“ a to ještě dříve, než nám ukáže na naše skryté hříchy. Je to jako kdyby se Kristova láska zázračně překlenula ze srdce přes všechny naše vnitřní hříchy a problémy mocným elektrizujícím obloukem jako v Křížkové lampě do celého našeho těla, do všech smyslů, myšlenek i emocí a dál do našeho okolí.

Připadal jsem si v tom čase, jako naprosto zdravý a bez jakýchkoliv závislostí, nebo jiných problémů. Přemýšlel jsem sice stále stejným, světským způsobem a chodil do stále stejné hospody, kde jsem ale už nepil pivo, jen limonádu a směle mluvil jenom o Ježíši.

Známí v hospodě, kteří se zabývali všelijakými okultními naukami a kteří mě časově poněkud předběhli, neboť byli na evangelizaci indického misionáře Maheshe Chavdy v Praze ještě za totality dříve než já, tak mi říkali: „My tohleto známe taky, my jsme to taky měli, to co máš teď ty, ale my ti nechceme kazit radost.“ A dál pili našťavaně svoje pivo.

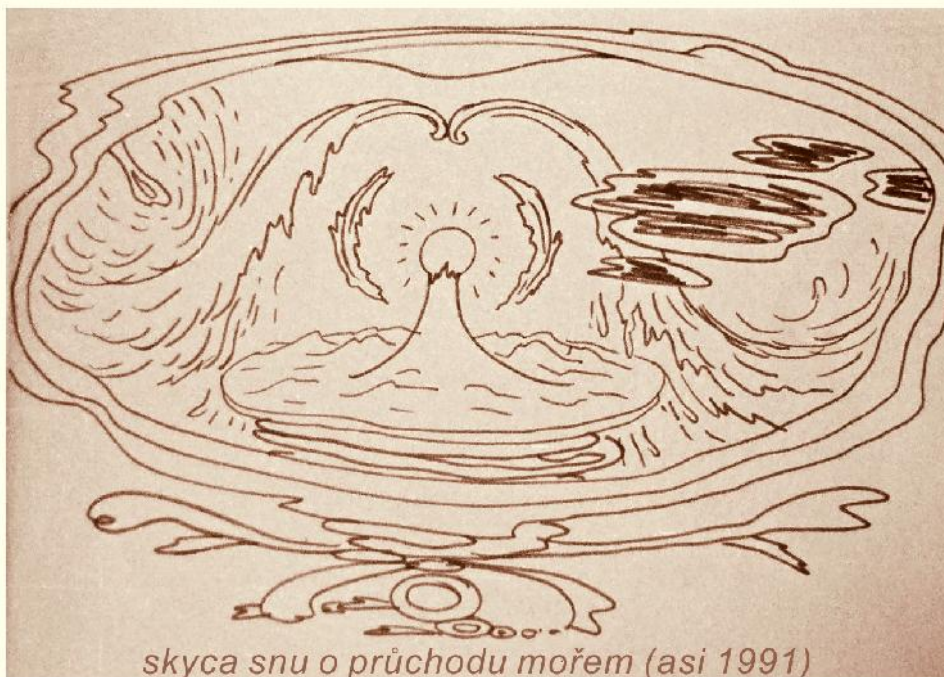
Opravdu za několik dní jsem se přestal vznášet, začalo to drhnout o podlahu a mně se začaly vracet všechny neduhy a závislosti. Nejprve jsem se chtěl honem vrátit do toho stavu milosti, ale nešlo to, neuměl jsem to ovládnout. Nakonec jsem to nevydržel jako ti známí z hospody a také jsem znovu začal pít pivo. Nepřestal jsem však chodit do církve a na domácí skupinku, dál jsem horlivě četl Bibli a jiné křesťanské knížky. Věděl jsem, že to asi nebude snadné a že mne čeká dlouhé putování pouští a dlouhý zápas se závislostí na alkoholu. Ten krátký, několikátýdenní čas milosti byl jen povzbuzením k silnější motivaci jít za Pánem.

Starý zákon tento čas milosti zobrazuje krátkou poznámkou právě po vyjití z Egypta hned po průchodu mořem, které se zavřelo nad egyptskými pronásledovateli a před vykročením na poušť.

Když totiž faraónovi koně s jeho vozy a jízdou vešli do moře, Hospodin na ně obrátil mořské vody. Ale Izraelci šli po suchu prostředkem moře. Tu vzala prorokyně Mirjam, sestra Áronova, do ruky bubínek a všechny ženy vyšly za ní s bubínky v tanečním reji. A Mirjam střídavě s muži prozpěvovala: „Zpívejte Hospodinu, neboť se slavně vyvýšil, smetl do moře koně i s jezdcem.“

Ex 15:19-21

Dříve než jsem se začal zabývat 2Pt1:5-7, tak jsem ve svém osobním životě více prožíval biblickou paralelu právě s **vyjitím z Egypta**, které pro nás velmi výstižně znamenalo pád komunistické totality a konec života v ní.

skyca snu o průchodu mořem (asi 1991)

Průchod mořem jsem si oblíbil také díky krátkému, nádherně výtvarnému snu o něm. Moře se rozestoupilo a ukázala se oválná krajina s horou uprostřed. Na vrcholu hory se objevila záře, vzdušné vody se nahoře dotkly ve tvaru barokních volut a tak vytvořily k této hoře vstupní slavobránu. Vše se záramovalo těžko zapamatovatelnými tvary jako průhled do jiné reality. Nad tím vším z nebe mávala nějaká hůl a z druhé strany se blížily temné mraky.

Průchod Rudým mořem je v Nové smlouvě vždy předobrazem křtu a nového narození.

Putování pouští bývá křesťany všeobecně chápáno jako obraz Boží výchovy, ale pro mne osobně znamenalo především několikaletý zápas se závislostí na alkoholu.

Proto mi ten taneční rej s bubínky, oslavný zpěv a radost ze záchrany v té krátké chvíli mezi mořem a vyjitím na poušť silně připomínal mou zkušenost s „první láskou“. Myslím si, že bez tohoto důležitého momentu by celý proces nebyl úplný. Bůh nám vždy, když se k němu obrácíme, dává nejprve svou lásku a radost a až pak nám začne ukazovat na naše hříchy. Izraelitům také Bůh dal Desatero Božích přikázání až po vyjití na poušť, kdy už byli vysvobozeni z otroctví Egypta.

Hřebíčky do lina

Když jsem se poprvé začal zabývat 2Pt1:5-7, zaujal mne především atribut „Bratrská náklonnost“ na úplném konci seznamu těsně před Láskou. Připadal mi téměř nadbytečný. Vzpomínám si na návštěvu u jednoho bratra asi tak rok po obrácení. Jeho žena odjela za rodiči do Prahy a tak jsme na toto téma diskutovali při skleničce vína dlouho do noci. Ta Bratrská náklonnost se mi do celého seznamu vůbec nehodila. Připomínalo mi to staré fotografie vývěstních štítů některých živnostenských krámků z počátku 20. stol.

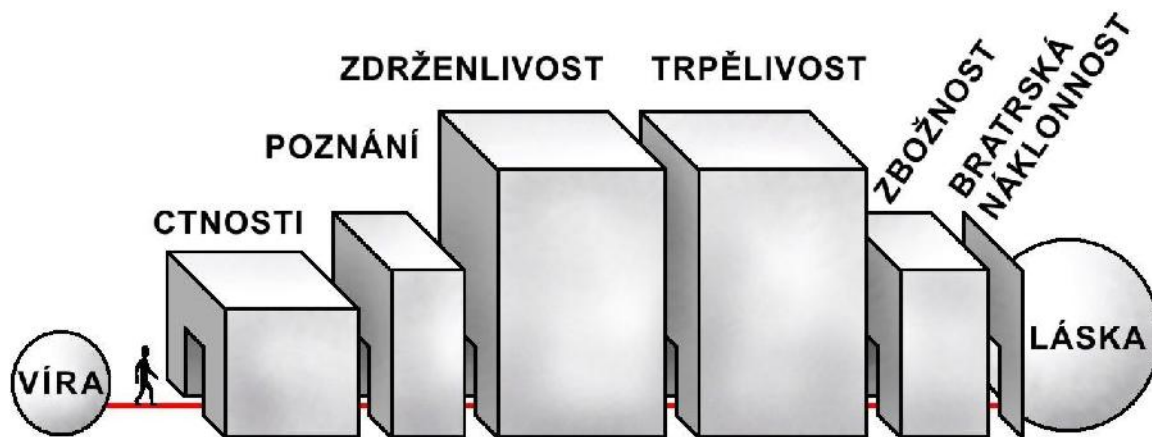
U železářství např. bylo možno vidět napsáno: KAMNA, ROURY, PLECHY, DRÁTY a HŘEBÍČKY DO LINA, vše stejně velkým písmem. Diskutovali jsme na toto téma na letní studentské brigádě, když jsem ještě studoval na DAMU. Nevěděli jsme, jestli ten očividně nepatřičný detail „hřebíčků do lina“ vznikl z naivity, jen proto, že jim na fasádě domu zbylo místo ještě pro jeden nápis, nebo z obchodní geniality, aby „hřebíčky do lina“ dodali reklamě na ostatní zboží určitou lidskost, citovost až roztomilost. Možná to v té době bylo velmi žádané a nedostatkové zboží a proto ten reklamní důraz vedle ostatního zboží. Já jako student scénografie jsem obdivoval to dramatické napětí, které to v divákovi mohlo vyvolat. Takových příkladů bylo v té době více. Na krámcích s potravinami jsme mohli pro změnu číst: CHLEBA, MOUKA, MLÉKO, CUKR, RÝŽE a MUŠKÁTOVÝ OŘÍŠEK.

Stejně dramatický detail jako „hřebíčky do lina“ mi připadala Bratrská náklonnost v Petrově seznamu. Vždyť se mezi takové kalibry jako jsou Zbožnost a Láska vůbec nehodí. Co nám zbyde do Lásky, když po zvládnuté osobní Zbožnosti musíme ještě zvlášť řešit nějakou Bratrskou náklonnost? Není to snad už součást Lásky? Jenom intuitivně jsem tenkrát tušil, že se za tím může skrývat nějaká záludná důležitost. Rozhodl jsem se, že to vypátrám. Následujících 14 kapitol je výsledkem mé mnohaleté dobrodružné badatelské výpravy.

Pokud totiž pod atribut „Bratrská náklonnost“ zahrnu veškeré společenské vztahy doma i na veřejnosti, v církvi i mezi církvemi, v národě i mezi národy, je to najednou taková kláda, která svou náročností mnohonásobně převyší všechny ostatní atributy Petrova seznamu dohromady včetně osobní Zbožnosti snad kromě Lásky „agapé“.

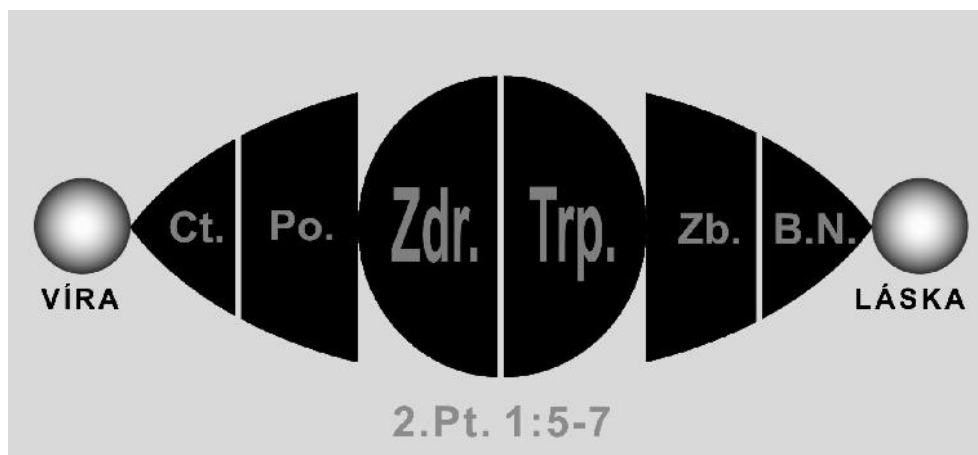
To jsem ale tenkrát ještě netušil. Bratrská náklonnost mi nepřipadala jako problém číslo 1. Věděl jsem jen to, že mne momentálně čeká nepříjemný zápas se závislostí na alkoholu. V celém seznamu 2Pt1:5-7 mne nejvíce zneklidňovala dvojice „Zdrženlivost – Trpělivost“, která mi právem připadala fyzicky (tělesně), ale i psychicky nejnáročnější.

počáteční subjektivní dojem

Obrázek zobrazuje můj subjektivní dojem z celého procesu tak, jak se mi jevil v té době, kdy jsem ještě smýšlel převážně po lidsku. Pán v tom byl ale se mnou od samého počátku a provázel mne tím vším bez toho, aby hned opravoval moje zkreslené představy. Pán nám nikdy nedává odpovědi hned na počátku. Většinu odpovědí dostáváme až během cesty, na které se ocitneme po svém rozhodnutí. (viz. Abrahamův příběh v Bibli) Počátek a konec této cesty mi zprvu nepřipadaly tak náročné, protože se týkaly převážně postojů srdce, intelektu a vědomí. Obavy ve mně nejvíce vyvolával její střed, protože se týkal převážně mé vůle a tělesného sebeovládání.

Celé schema 2Pt1:5-7 lze tedy s úspěchem zprehlednit rozdělením do čtyř dvojic.

Tak jako Víra a Láska tvoří dvojici vlastností našeho srdce a nitra (ducha), neboť je nabitá tou nejkonzentrovanejší duchovní silou, která všechny ostatní atributy prožhává svým vnitřním napětím, tvoří naopak Zdrženlivost s Trpělivostí dvojici vlastností, které nejvíce zaměstnávají naši vnější vůli a jsou ze všech vlastností nejnáročnější na fyzické a tělesné síly. Zbývající dvě dvojice vlastností v Petrově sestavě se týkají především našeho psychického a sociálního života. Jestliže první dvojice (Ctnost a Poznání) řeší zatím jen přirozené, subjektivně morální a intelektuální vlastnosti naší duše, řeší druhá dvojice (Zbožnost a Bratrská náklonnost) již její nadpřirozené a také vztahově sociální schopnosti.

V následujících 13-ti kapitolách se pokusím tyto dvojice popsat tak, jak jsem se s nimi v průběhu asi patnácti let seznamoval a potýkal a jak mne skrze ně Pán po celou tu dobu vyučoval.

HLAVNÍ MYŠLENKY TÉTO KAPITOLY:

Nutná proměna člověka z pozemšťana v nebešťana je proces a celoživotní program.

Kdyby Bible sama tento proces nepopisovala, nemělo by smysl něco takového tvrdit.

**Proto také vynaložte všecku snahu na to, abyste ke své víře připojili ctnost,
k ctnosti poznání k poznání zdrženlivost, ke zdrženlivosti trpělivost,
k trpělivosti zbožnost, ke zbožnosti bratrskou náklonnost
a k bratrské náklonnosti lásku.**

**Máte-li tyto vlastnosti a rozhojňují-li se ve vás,
nezůstanete v poznání našeho Pána Ježíše Krista nečinní a bez ovoce.**

**Komu však scházejí je slepý, krátkozraký a zapoměl na to,
že byl očištěn od svých starých hříchů.**

Proto se, bratří, tím více snažte upevňovat své povolání a vyvolení.

Budete-li to činit, nikdy neklopýtnete.

**Tak se vám široce otevře přístup do věčného království
našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista.**

2.Pt.1:5-11

2Pt1:5-7 kopíruje základní schema putování pouští ze Starého zákona.

Proč je v seznamu zdánlivě zbytečný atribut Bratrské náklonnosti?

Pokud pod atribut „Bratrská náklonnost“
zahrneme veškeré společenské vztahy doma i na veřejnosti,
v církvi i mezi církvemi, v národě i mezi národy,
je to najednou taková kláda, která svou náročností mnohonásobně převyší
všechny ostatní předcházející atributy Petrova seznamu dohromady
včetně osobní Zbožnosti.